

УДК 658

Дмитренко Алла Василівна

Професор кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування, доцент, доктор економічних наук

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Кравченко Олена Володимирівна

Доцент кафедри бухгалтерського обліку та оподаткування, доцент, кандидат економічних наук

Сумський державний університет

(Україна)

БЕЗПЕКА ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ КОНТРОЛІНГОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ СПІЛЬНОЇ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ СПІЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ

Поглиблення наукових засад дослідження особливостей виникнення та обігу фінансової контролінгової інформації при здійсненні спільної діяльності вимагає дослідження сутності та визначення змісту таких категорій, як «інформаційний простір», «інформаційне середовище» та «інформаційний простір контролінгової інформації», визначення основних центрів продукування контролінгової інформації в системі управління спільним підприємством, а також виокремлення та класифікацію видів контролінгової інформації, обґрунтування визначення необхідних обсягів та якості такої інформації залежно від організаційної структури спільного підприємства з розробкою інформаційних потоків в рамках кожної з них. Виникнення та посилення загроз в інформаційному середовищі суттєво підвищує значення та роль інформаційної безпеки для національної безпеки України та розширює її зміст і окреслює актуальність обраної тематики дослідження.

Організаційний аспект структури інформаційного простору складають множини баз даних, сховищ даних, технологій їх ведення, використання, інформаційних систем, мереж, застосувань, організаційних структур. Вони функціонують на основі певних принципів і за встановленими правилами та забезпечують інформаційну взаємодію об'єктів [1].

Не можна не звернути уваги і на офісні загрози інформації суб'єктів підприємництва, а саме загрози інформації, що міститься в документах та інформації, якою володіють і використовують у процесі роботи офісні працівники. Якщо дати відповідь на зміст поняття офісна діяльність, то вона може бути такою: це відповідним чином організована у просторі та часі сукупність дій персоналу певного суб'єкта, спрямована на забезпечення управління його діяльністю. Тобто, офісна діяльність – це частина управлінського процесу. І у разі, коли у такій діяльності існують певні загрози, то це все буде відбиватись на процесі управління, у даному випадку діяльністю суб'єкта підприємництва. Оскільки управління значним чином пов'язане з інформаційними технологіями, то офісна діяльність спрямована на виконання різного роду завдань, робіт, процедур та операцій інформаційного забезпечення процесу управління. Структура, методика та зміст такого забезпечення формує т. з. офісну технологію. Об'єктом останньої є відповідний інформаційний ресурс, що оброблюється, інтерпретується та використовується для забезпечення управлінської діяльності. Звідси можна бачити, що в основі офісної діяльності є робота з інформацією суб'єкта підприємництва, причому робота в ланці управління, що визначає особливу важливість такої діяльності. Основними компонентами в офісній діяльності виступають знання працівників офісу і документи, які її супроводжують. За таких умов, зусилля суб'єктів, які

прагнуть заволодіти інформацією суб'єктів підприємництва або нанести шкоди суспільній оцінці його діяльності будуть зосереджені саме навколо персоналу та документів. Реалізація плану отримання офісної інформації через ваших співробітників може становити реальну загрозу як для ваших співробітників, так і для вашого бізнесу. Найбільш поширеними загрозами тут можуть бути: залучення таких співробітників і третіх осіб; шантаж офісних працівників з метою отримання доступу до інформаційних ресурсів офісу [2]. Неправомірне використання або розголошення офісних технологій або інформації шляхом підбурювання до ініціативи співробітників. В останньому випадку провокації можуть формуватися в самому офісі або в середовищі, де офісні працівники забезпечують потреби та інтереси. Незадоволеність цими потребами та умовами, що впливають на надання пільг, викликає дії, які можуть становити загрозу для інформації в офісі. І тут не обов'язково, щоб співробітник раніше був зловмисним або не лояльним до компанії або банку. Такі характеристики можуть бути викликані атмосферою офісу, стилем взаємин, способом роботи, що саме по собі є загрозливим явищем, яке в кінцевому підсумку може становити серйозну загрозу для інформації суб'єкта. Крім того, такі загрози зазвичай не мають нічого спільного з матеріальними цінностями, і люди не завжди відчувають себе винними в тому, що інформація була розкрита з їхньої вини. Необхідно документувати діяльність господарюючих суб'єктів, що створює додаткові ризики щодо інформації [3].

Недостатня увага з боку управлінського персоналу щодо формування раціональної структури фінансового контролінгу спільної діяльності призводить до того, що використання фінансового, технічного, кадрового, організаційного, нематеріального забезпечення та отримання якісної і своєчасної інформації не дає очікуваних результатів. Управлінський апарат в більшій мірі використовує додаткові ресурси на створення комп'ютерних систем управління, підвищення кваліфікації працівників служби фінансового контролінгу, однак не приділяє уваги дослідженню інформаційних потреб користувачів та їх зв'язків з обсягами виробленої і наданої інформації. Інформація – це виробничий (економічний) ресурс, аналогічний до матеріальних, трудових та інших видів ресурсів [4].

Отже, організовуючи інформаційну безпеку слід мати на увазі, що переважна частина загроз формується саме через його працівників, незалежно від того, чи це інформація у вигляді знань працівників, чи це інформація, що міститься в документах. Звідси важливо знати основні фактори, що обумовлюють поведінку працівників за якої вони можуть вдатись до розголошення офісної інформації. Такими факторами можна вважати об'єктивні умови за яких працівники є основним джерелом інформації.

Література

1. Онищенко С. В., Глушко А. Д. Аналітичний вимір кібербезпеки України в умовах зростання викликів та загроз. Економіка і регіон. 2022. № 1 (84). С. 13–20.
2. Онищенко С. В., Глушко А. Д. Концептуальні засади інформаційної безпеки національної економіки в умовах діджиталізації. Соціальна економіка. ХНУ, 2020. Вип. 59. С. 14–24.
3. Остроухов, В.В. Інформаційна безпека [Електронний ресурс]: <http://westudents.com.ua/glavy/51894-12-nformatsyna-vyna-yak-forma-vedenny-nformatsynogoprotiborstva.html> (дата звернення: 08.04.2024 р.).
4. Onyshchenko, S., Yanko, A., Hlushko, A., Sivitska, S. (2020). Increasing Information Protection in the Information Security Management System of the Enterprise. In: Proceedings of the 3rd International Conference on Building Innovations. ICBI 2020. Lecture Notes in Civil Engineering. Springer, Cham. Vol. 181, pp. 725-738.